

**Tiatriategijä Leesalu Diana:
tüü omgi mu aoviidüs**

Kae lk 2

**Kunsti seen kasunu nuur luuja-
heng Rumvolti Kirke**

Kae lk 3

**Ruitlanõ and soovituisi,
kuis iho iist huult kanda**

Kae lk 4

9 771406 1922005

Varustini Andrese «Sandisuu ei võisi» Rõugõn ja Sulbin. 6. hainakuul tetti Rõugõ kunstikuurin ja 7. hainakuul Sulbi kohvikun valla Varustini Andrese, tööso nimega Parmu karikatuurõ ja koomiksidõ näütüs.

Kunstnik kõnõ Sulbin ummi töie kotsilõ niimuudu: «Inämbüs naid pilte omma Õhtulehen är ilmutõdu, osa om niisama kah tettü. Mul om sääne lemmikpaik nigu Sandisuu, geniaalnõ kotus. Ma esi olõ Rebäsekülästä, a ku ma olõs pandnu, et «Rebäsekülä ei võisi», tuu olõs nigu poliitigu lämmi õhk olnu. Eelä istsõ kunstikuurin, sääi kah ollii kõik väega pahanu, mis tuu riik tege rahvaga. Omgõ niimuudu, et Eesti sai 100 ja ma esi 50 ja sis sääne rida tull' kokko, kõik hädä, mis inemiisil omma. Teosõ sünnüsse niimuudu, nigu lehetüü iks käü. Kellä 12 aigu ma helistä toimõndajalõ ja kõnõlõmi läbi, mis teema omma. Sis nakka tsehkendämä. Ma naksi tsehkendämisege pääle 1993. aastagal, kõgõpäält oll' Kaubaleht, tuu läts pankrott, sis oll' tunnõt Post, tuu läts kah pankrott, ja sis 1996. aastagal võeti minno Õhtulehte. Naa pildi omma paprõ pääl. Saa ka niimuudu, et trüki palaja (lõuend) pääle välillä, a noid olõ-i kongi hoita. Ma käsilde ei tsehkendä midägi, mul om sääne vaakumlaud, tii tuu pääl. Kae õnnõ ekraani, üte käega joonista, tõsõga, ku midägi lätt võissi, võta maaha ja jäl edesi. Sis om kogunu sääne arhiiv. Mõnõ tegeläse omma, kes mulle väega miildüse. Om Sandisuu, sis omma kats vanamutti, sis omma Sandisuu bussipiätüse joodigu. Periselt eläse Sandisuun väega tubli inemise, seo om lihtsäle hää nimi.»

RAHMANI HEBO jutt ja pilt

Hurda avvohinna sai- va timahavva Allasõ Tiia ja Saukasõ Rein

21. hainakuu pääväl antas Põl-
va rahvaharidusõ seldsin üle
Jakob Hurda rahvuskultuu-
ri avvohinna. Timahavvadsõ
avvohinnasaaja omma folk-
lorist ja Hurda-uurja Sauka-
sõ Rein ja võrokeelidse kooli-
oppusõ kõrraldaja Allasõ Tiia,
kelle tegemise aokirändusen,
kultuurikõrraldusõn ja projekte
vidämisen omma avitanu võro
kultuuri tähtsäs tetä ja alalõ
hoita. Avvohinna väländmist
tugõva Eesti Kultuurkapital,
Kultuurkapitali Põlvamaa eks-
pertgrupp ja Põlva vallavalitsus.

Valmis om saanu vahtsõnõ võrokeeli- ne latsiraamat

«Teedu ja Peedu, süümä!» om
nalfalinõ raamat kõgõst tuust,
miä süüki ja süümist pututas.
Kirivide pilte ja lustiliidsi joh-
tumiisiga saa selges, miä süvvä
sünnüs, miä ei, kuimuudu om
viisakas lavva takan hinnäst
üllelenn pitä ja pallo muud. Teedu
ja Peedu tegemiisist om soomõ
keelen välillä antu 19 ja eesti
keelen neli raamatut. Taa om
edimäne Teedu ja Peedu ra-
mat võro keelen.

Võro kiilde pand' raamadu
Toomiku Siiri.

Võrol tulõ latsifestival

28.–29. hainakuul peetas Võro
liinan latsifestivali. Katõ päävä
seen om üle liina pallo huvvi-
pakvat – mitmõsugumadsõ at-
raktsiooni, etendüse, seiklusõ,
silmämuutmisõ, tsirkus, mul-
tiga ja pallo muud. Tegemiisi
jakkus egän vannusõn latsilõ ja
latsõmeelitsile. Inämb teedüst
saa: vorulastefestival.ee/

Vana-Võromaa turismivoldik

Kokko om säet voldik, miä tut-
vustas Vana-Võromaa sanna-
kombit, paigapäälisist süüki, pilli-
traditsiooni ja muud umanõolist.
Säält löüd ka Võromaa kaardi,
kohe omma pääle märgitü vana
kihlkunna ja tähtsamba kultuuri-
väärtüse. Voldik anti välillä eesti,
võro, soomõ, inglüse, läti ja vinne
keelen.

UL

Mõnistõ muusõumin saa savvusannan kävvü

RAHMANI HEBO

**Minevä puulpäävä oll' Mõ-
nistõ talorahvamuusõu-
min Kuudsil kütet sann. A
seokõrd es olõ tego hari-
ligu puulpääväga. Rahvas
oll' kogonu muusõummi,
et ütitselt vahtsõst vallalõ
tetä vana savvusann.**

Kokkosaamisõ alostusõn kõnõl
muusõumi pernaanõ Tulviste
Hele tuust, kuimuudu ja kelle
abiga sanna vallategemine või-
maligus sai. Seo sann om ehitet
1926. aastagal ja oll' pruukmi-
sõn 1980. aastidõni koolimaja
lähkül. Sis vidi naabrimiis tä
muusõumi kõrvalõ, a muu-
sõum es jõvva sannaga midägi
ette võtta. No tetti lõpus sanna-
lõ vahtsõnõ vundament, vahe-
tõdi välillä alomadsõ palgi, lüüdi
pääle vahtsõnõ katus ja tetti
keres sisse.

Tulviste Helel oll' hää miil, et
jälki om üts vana sann hindäle
vahtsõst elo sisse saanu.

Võro instituudi direktri
Kuuba Rainer ütelf, et sann
sai pistü pääasjaligult iks ine-

RAHMANI HEBO PILT

Sanna pidolinõ vallategemine. Sanna saamisõst kõnõlõs muusõumi juht Tulviste Hele.

miisi, mitte raha toega, ja kink-
se muusõumilõ Kalve Toomasõ
meisterdet puust seebialussõ.

Rõuge vallavalitsusõ puult
tennäs Kõva Marju muusõumi-
rahvast, et nä saisva hää Võro-

maa kombidõ alalõhoitmisõ iist.

Viil inne, ku lava pääle minnä
sai, õnnisf vanno sannakombidõ
asatundja Veeroja Eda muusõu-
mi vahtsõ sanna sisse laulu ja
kombõtütmiisiga.

Taa sann olõ-i niisama
muusõumieksponaat. Huvi-
liidsil om võimalus sannan
kävvü. Ligembät teedüst saa
Mõnistõ muusõumist (kodo-
leht monistemuseum.ee).

Suvõga tsuklõ saan Lõuna-Eesti järven

SAARÕ HIPPI

**Võti hindäle plaani ujuu tima-
hava saan Lõuna-Eesti jär-
ven. Tsukõlnu olõ joba 63
järven.**

Ütskõrd keset külmä talvõ, sõs,
ku oll' õkva käümän kõva pidu
Eesti hällüpäävä avvus, mõtli
ma, midä võinu Eestile umalt
puult kinki. Mõtõ linnaõ õkva
suvõ manu. Võrumaal om häste
pallu ilusiid järvi, midä olõ joba
ammu nätä tahtnu. Kõudetült
Eesti Vabariigi aastapääväga oll'
paslik pruuv suvõ joosul tsukõl-
da kokku saan Eesti, vai viil pa-
rõmb, saan Võrumaa järven.

Õkva tuu radokuuõdagu võti-
mi kätte kaardi ja naksimi kuun
terve perrega otsma kokku järvi
üle Võrumaa. Sõs tull' välillä, et
peris Võrumaal kõiki järvi kok-
ku ei saa ja otsustimi läbi kävvü
ka mõnõ põnõvamba järve Otõ-
pää puul ja Tartu takan. Sai kok-
ku nimekiri saast Lõuna-Eesti
järvest kodutsõst Lõõdlast Peip-
sini välillä.

Parla, ku puul suvvõ om läbi,
om tsuklõman käütü inämb ku
puulin järvin. Edimäne järvi 12.

FASTRÕ MARIKO PILT

**Jutu autor kargas õkva Vahtsõkivi järve tsuklõma. Timahavad-
sõ suvõga plaan tä tsukõlda saan mi kandi järven.**

lehekuul oll' Lõõdla järvi, nel-
laskümnes piimäkuu viimätsel
pääväl oll' Tamula ja viieskü-
mes Pangodi järvi Tartumaal.
Ütski mu käumine olõ-i ollu
sama nimekirä perrä, miä talvõl
tettüs sai, kõnõlõmalda vussilän-
nüst järekkõrrast. Ma olõ-i mõnõn
planeeritün järven saanu sukugi
tsukõlda, a samal aol olõ löõdnü
hulga järvi, midä ei olõs mõistnu
kaartõ perrä otsigi.

Mõnõ plaani võetu järve jääse

läbi käümäldä selle, et ütski ava-
lik tii ei vii järve manu vai mõnõ
krundi pääl olõ-i kotun pere-
rahvast, kink käest lupa küssü.
Õnnõ ütõ järvi om jäänü käümäl-
dä musta vii peräst.

Tuusjaos, et sada järve kokku
saia, saa-i kõik aig mõtõlda ka
liivaranna pääle. Ma olõ tsuklõma
lännü veskitammi ja suumättide
päält, üle pää hainu seest ja kala-
järve viiregulaatori päält. Olõ vet-
te lännü nii päävä, vihma, tuulõ

ku külmembä ilmaga. Inämbüste
läämi järvi otsma terve perrega ja
üte õdaguga tsuklõmi nellän vai
viien järven. Ku olõt õdagus viien
esi viin ligunu, om peris külm, a
vahtsõl pääväl tulõ iks jäl minnä.
Koskilõ sõitma minnen võta ma
egä kõrd ujumistrõiva ütten, et saas
õkva järve karada, ku mõni tii
pääl ette tulõ.

Seoniaoni, ku viil hulga järvi
om läbi ujumalda, om mu mee-
lest kõgõ ilusamb järvi Mustjärv
Heisrin – väiku salahanõ pa-
radiis tsuklõjilõ, kalamiihile ja
kihulaisilõ; kõgõ mõnusamba
siiditsembä viiga om Väikjärv
Haanin; kõgõ mõnusamb jär-
veviir mitmidõ atraktsioonõ ja
partsõga om Põlvani; kõgõ ilu-
samb pääväminek om ollu Ta-
mula järve veeren Võrul; kõgõ
rohkõmb imehtüst paksõ vanna
ruusakarjääri tett hellesinidse
viiga Rauli järvi Sangastõ-Otõ-
pää tii veeren.

Aituma kõigilõ maaumanikõlõ,
kiä omma mu ettevõtmisõ hääs
kitnü ja lubanu mul uma krundi
päält järve tsuklõma minnä. Kiä
taht mu järveseikluisist inämb
lukõ, kaegu viil <https://hippsaar.wixsite.com/mysite/blog>.

M Ä R G O T U S

Võtami rahulikult ja jäämi inemises!

Käve ildaaigu Rumeeniä päällinan Bukarestin ja kõik ol' nigu iks põnnõv ja tõistmuudu, a mullõ jäi silmä üts asi, miä ma arva, et võinu iinkujos olla kõigilõ ka tan – rumeeniä inemine. Näil om sääil seo olõminõ lihtsäm ja rahulikumb: uulidsa pääl kõndva inemise aigopite, poodin mu käest väikeisi sente kiäki es taha ja tõdõson poodin noid mulle arvõst tagasi kah es anta. Saman es olõ nii, et kiäki millestki ei hooli. Ku ol' api vaia, sis tuud panti õkva tähele.

Nii et või-olla ei olõki vaia kõiki juhissit ja direktiive egä kõrd nii täpsehe täütä, ku nä maru ulli omma vai väega tähtsä olõ-i – tõdõnkõrd on inemises jäämine ja rahulikumbalt võtminõ pallo suurõmb väärtüs.

RAHMANI HEBO,
Uma Lehe suvõtoimõndaja

UMALEHT

Tulõ vällä egä katõ nädäli takast neläpäävä.

Toimõndusõ aadrõs: Tartu 48, 65609, Võro liin

E-post: info@umaleht.ee, tel 78 222 21

Kodoleht: umaleht.ee

Molõvihk: facebook.com/umaleht

Päätoimõndaja: Jan Rahman, tel 56 922 841
jan@umaleht.ee

Abitoimõndaja: Kaile Kabun, info@umaleht.ee

Keeletoimõndaja: Laivi Org, laivi.org@wi.ee

Latsinuka toimõndaja: Mariko Faster,
latsinukk@umaleht.ee

Uma Lehe toimõndusõ kolleegium:
Tiia Allas, Külli Eichenbaum,
Aapo Ilves, Kaido Kama,
Ülle Kauksi, Rainer Kuuba,
Evar Saar.

Välläandja: SA Kultuurileht, kl.ee

Tellmine: Express Post AS, tellimine.ee, tel 617 7717

Suvinõ kirändüsnoõ

Kuigi suvõl tahassi kõik aig vällän aiamaa pääl passi vai mõtsu piten roita, sös egä kõrd olõ-i tuu jaos kõgõ parõmb ilm. A lugõmisõs passis õkva sääne ilm väega häste. Vihmatsidõ päivi jaos löüd siist väiku soovitusõ kõigilõ, kiä võro kirändüse vastu huvvi tundva, a ei tiä, kost alosta.

Kaplinski Jaani «Mõtsa ja tagasi» (2014)

Ummamuudu reisikiri, raamat roitmisõst, saman mitte kongi kavvõndal, a peris uma kodoaia takan mõtsan. Kaplinskiikult hää ja margo-taja, kõnõlõs inemise ja mõtsa umavaiholdisõst läbisaamisõst, miä ka täämbädse päävä sündümiisi valgusõn kimmähe tarvilinõ lugõminõ om. Seod raamatut võit löüdä vast egäst Võromaa raamadukogost.

Koivu Madisõ võrokeelidse näitemängu

Koivu Madisõ kirot võro keelen näitemängu «Omavahelisi jutuajamisi tädi Emmaga» ja «Põud ja vihm Põlva kihelkonnas nelätõistkümnendäma aasta suvõl». Koivu näitemängõn omma päämidse aša in-

miisi kõnõldu luu, miä aoluu-sündümüisi seen viil suurõmba tähendüse mano saava. Näitemängu löüd raamatust «Näidendid II» – taa raamat om saia Võromaa keskraamadukogon ja Mikitämäe raamadukogon.

Saarõ Evari «Kõnõla mõtsan mädänü puuga» (2014)

Kiä luulõ vastu huvvi tund, tuu võinu lukõ Saarõ Evari luulõkoko. Säält löüd lugu-laulõ ja mõtõluisi Võromaast, võrokõsõs olõmisõst, võro keelest ja seoilmaagisist küsimüisist. Saarõ Evari luulõ om tundõlinõ ja illos, mõnikõrd ka peris vallus. Raamadu saat Võro instituudist ja peris mõist raamadukogost kah.

Laanõ Triinu «Vana katkine kass. Vana katskinõ kass» (2016)

Lugu seost, mis juhtus kas-sõga, ku nä ütäl pääväl vanas omma jäänu ja «katski» läävä. Kirätükk passis nii latsilõ ku suurilõ. Hää raamat ka noilõ, kiä võro keelen hinnäst viil väega kimmähe ei tunnõ, selle et lugu om kirja pant nii võro ku eesti keelen. Raamat om olõman piä egän Võromaa raamadukogon.

RAHMANI HEBO

Leesalu Diana: heng ütles, et taha midägi kodokandin tetä

Ummist tegemiisist kõnõlõs Põlvast peri tiatritegijä Leesalu Diana (35), kiä om üts Eesti hin-natumb lavastaja ja dramaturg.

Kost ti peri olõti?

Olõ kasunu ja koolin käünü Põlvän, a mu imä puult vana-vanõmba omma peri Mikitämäe kandist. Suurõ jao koolivahe-aigõst ja nädälivaihtuisist olli latsõpõlvõn sääil kah. Väikust paigast peri olõminõ ja tsipakõsõ ka seto kultuuriga kokkoputtu-minõ om tennü must kimmäle tõistmuudu inemise, ku ma olõs olnu põlidsõ päällina inemisenä. Tunnõ taad esimuudu olõmist uma parhilladsõ kodoliina sõpru ja tüüselsiliidsiga läbikäümise man külh.

Kuimuudu elo ja inemise päällinan tõistmuudu omma? Pallo ti täämbädsel pääväl kodokanti trehväti?

Vahe om väega suur. Kõik taa elorütm muutus, ku ma Põlvahe käümä tulõ. Talnan lää ma jo esi kah seo tormamisõga üten. Saman mullõ Talna hullumiilsüs ja vaeldusrikkus veidükese miil-düs kah. Ma olõ esi sääne püsü-mäldä inemine, kiä piät tegemä kõik aig väega pallo ja ütekõrra-ga. Ja tuujaos and Talliin inämb võimaluisi.

A samal aol om tähtsä teedä, et mul om määnegi kotus, nii-ül-dä nullpunkt, kohe tagasi tulla. Koton, Põlvän, imä man. Kon saa ummi tegemiisi pääle kõrras kõrvalt kaia ja asju pääle per-rä märki. Tsipa tunnõ, et võinu kodopaiga kultuurilõlo kuigi-muudu midägi anda. Ma ei olõ seod jo õigõlõ tennügi. Paari lavastusõga olõ pallõlnu ka Põl-va kultuurikeskustõ sõita, a seo om kõik. Kül elo näütäs, a heng ütles, et tulõvigun tahassi tan midägi tetä.

Kuis jõudsõti tiatri mano?

Olli joba Eesti maaülikooli lõ-põtanu ja tüüti keskkunnainves-teeringide keskusõn. Päälnätä

VAHURI SIIMU PILT

Leesalu Diana.

olf jo kõik häste – tüü es murra kunti, tüüselsilidse olli kinä, palka sai häste. A õks es tunnõ ma hinnäst sääil häste, rahulda olõk ol' seen. Seo kellä ütsäst viieni kontorin istmine ai min-no ullis, ol' kõik aig sääne üt-te-muudu olõk, luumisõ jaos es olõ aigu. Ja sis kuigi täpsele õigõl aol trehvi internetist lavakunsti-kooli vastavõtmisõ kuulutusõ pääle. Ma es tiä inne, et lava-kan ka näütekiränikkõ opatas. Nii es võta ma perrämärkmises aigu. Tundsõ, et midägi mu elon piät muutuma ja seo paistu õigõ välläpäsamise muudu.

Tiatrikooli lõpõtigi dramatur-gi ala pääl, a Talna liinatiatröhe kutsuti minno hoobis lavastajas. Kooli aigu naas lihtsäle seo puul tiatritegemisest inämb miildümä.

Midä ti pahilla tiatrin tiiti?

Paari nädäli iist tullf Talna liinatiatreri lavamulgun vällä mu dramatiseerit ja lavastõ «Vürst Gabriel ehk Pirita kloostri vii-mased päevad». Seo ol' tõtõst suur ettevõtminõ. Kolmõ ja poolõ tunni seen ol' lava pääl piaaigu nelikümmend näütlejät, sadakund kostüümi, aoluulidsõ tandsu ja mõõgavõitlusõ, suurõ massistseeni. Seo lavastusõga ol' aastak aigu tüüd, kolm pe-rämist nädälit ol' väega kipõ. Adrenaliinipohmell, miä perän etendüst pääle tullf, nakkas viil

nüüd tassakõistõ perrä andma. Suuri tõie man om peris harilik, et mõni aig taha-i inämb midä-gi tetä, peris tühäspitsitett tunnõ om. A sis nakkat jäl tassakõistõ kaema, lugõma, vahtsidõ asju pääle märkmä.

Olõti varõmb ka raamatit kirotanu. Kuimuudu teil taa-ga lugu om? Kas tulõvikun om luuta viil mõnõ ilmumist?

Perämädsel aol tõtõstõ olõ kirotanu õnnõ tiatrilõ. Tsipa vai-vas, et olõ-i löüdnü aigu muilõ asju kirotamisõs. A kül egä asi tulõ umal aol, jo sis ei olõ tung viil nii suurõs kasunu. Ku ütäl pääväl tunnõ, et ilma inämb ei saa, sis kirotä.

Miä om ti jaos luumisõ man kõgõ tähtsämb?

Mu ala man om kõgõ parõmb tuu, et saa esi valli, määndsit teemasit ette võta. Miä mu jaos tähtsä om ja pututas. Päält tuu omma väega tähtsä inemise, kinka ütenkuun tüütä. Tähtsä om, et noidõ inemiisiga tekkünü sünergia, ütime nägemine lõpp-tulõmusõst.

Võimalik, et seo kõlas esierä-lidselt, a periselt om loomingu man väega tähtsä kõrd, järe-pidämine ja mõnikõrd mõistmi-nõ hinnäst sundi, mõistminõ hindäle vaim esi tarviligul aol pääle kutsu.

Paistus, et noorõ omma teile miilt pite. Mille nii?

Ku ma uma romaani kiroti, olli ma esi kah jo peris nuur. Ja seo om harilik, et inemine kirotas vähembält edimäidsin tõin tuust, midä esi tiid ja tund, om läbi elänü. Saman om noorõ inemise man, timä hindäotsmii-sin, timä maailmaga lepmisen midägi esieräldselt meelütäjät. Ütskõik, ku vanas ma saa, «Ku-ristik rukkis» jääs iks arvada mu lemmikraamatus.

Määndse täämbädse pää-vä noorõ inemise ti meelest

Küsse RAHMANI HEBO

Mille om vaia mõttõlõmist, miä paistus nigu mittemidägitegemine Mõttõlõmisõst (meditiirmisest)

Ülikooli edimädsel aastagal panni hinnäst kirja meditiir-mise koolitusõlõ. Olli mõt-tõlõmisõst tsipa lugõnu ja tahtsõ tuud pruuvi. Nigu joba ette arvssi, es astu ma kipõstõ vahtsõhe maailma, kon suurõn õnnõn ümbre lindõlõ. Perän pikkä loengit täüs päivä lätsi edimäste meditiirmistunni. Üten oppajaga naksimi opma hindä kokko võtmist hengämi-se jaos ja pää mõttist tühäs te-gemist. A päält väsitäjät kooli-päivä tullf muidogi uni pääle ja tähelepandminõ vaiu lakja. Ma es mõista hinnäst kokko võtta ja mõtlõmist lõpõta.

Noist loengist sai hindä naha pääl tunda, mille om vahepääl vaia olla vaikusõn ja veidemb mõtõlda. Meditatsioon om peri idamaiõ kultuurist ja seod või-das mitund muudu ja mitmõ aša peräst tetä. Laembalt võt-tõn om taa mõtõlus, mõistminõ olla esihindäga ja kaia hindäsisse. Seo and rahulidsõmba meele ja lask hinnäst parõmba-lõ kokko võtta.

Üts mu sõbõr käve ildaaigu mõttõlõmisõs laagrin, kon opsõ Vipassana mõttõlõmisõ tehni-kat. Tuu opmisõ man tetäs läbi

kümpäpäväne koolitus, kon oldas kõik aig vakka. Keeletü om egäsugumanõ kokkoput-minõ tõisi inemiisiga ja mee-lelahutus, et saanu õnnõ tehnikat oppi. Säält tagasi tullõn ütelnü timä esä, et sääne vakkaolõk om ullus, et näio lätt no viil puu otsa elämä kah, külmäs sääil talvõl är ja löüd niimuudu uma otsa.

Ka mu vanõmba kullõsõ minno innembä võõristusõga, ku meditiirmisest kõnõlõ. Mi kultuurin ei olõ säänest muu-du, et istutas vakka, võetas hinnäst kokko hengämise ja seonsaman silmäpilgun olõ-misõ jaos. A tuust om naatu õks inämb kõnõlõma. Tegijä ärimhe meditiirv inne kipõ-rassõst tüüpäivä ja seod soo-vitasõ psühholoogi, et hindä kokkovõtmist paranda.

Varrampa olti pallo inämb välän – tetti põllutüüd, peeti eläjät. Põllutegemise ja haina-niitmise man tei käe üt-te kim-mäst liigutust, a mõtõ roitsõ ümbre ja pää puhas. Olõ esiki tundnu, kuus päält mõnõ füü-silidse tüü tegemist om pää nigu selgemb ja miil puhanu. Parhilla eletäs inämb liinan, kon ümbre om lõppõmalda

OROPERVE CARMEN,
bioloogiatudõng

sessendämist. Seo ei lasõ mõt-tõlõ sukugi puhada, kõik aig om midägi kaia ja miilde jät-tä. Päält tuu piiksatas kongi nutitelefoni, miä hindä kokko-võtmist sekä. Piäki ei istma, jala ristin, käe põlvi pääl, ja OM-mantrat lugõma. Avitas tuust, ku võtta kimmäs aig, et segämäldä toimõnda ja mõttit kõrda säädi.

Kipõ elotempo peräst mõt-lõ tihtsäle mitmõ aša pääle kõrraga. Tii üt-te tüüd, a sa-mal aol mõtlõ, miä õdagus süvvä tii, kuna vanno sõpro

omma?

Ma tahassi olla optimist ja usu, et noorõmb põlvkund om üles kasunu turvalidsõn kes-kunnan, kon omma suurõ vaba-dusõ valli ja võimalusõ hääs ha-ridusõs. Vahepääl iks tege murõt tuu, et tehnika arõng pidurdas fantaasiavõimõt ja loominguli-sust, a usu ja looda, et seo lätt müüdä. Viil miildüs mullõ, et noorõmb põlvkund ei olõ nii ka-lõhunu ja kinniline, ku vahepääl paistus vanõmb põlvkund.

Midä ti tiiti vällänpuul tiat-rit, vabal aol?

Tüü omgi mu aoviidüs. Ku esi ei lavasta, käü kinon vai tõisin tiatriin kolleege tüüd kaeman. Loe loomuligult nii pallo ku võimalik, otsi vahtsit matõrjaalõ ja teemasit, püvvä hinnäst ilma-elogi kursin hoita. Tõisilõ inemiisile om lugõminõ vast tüüst vaba hetk, a ma loe kõgõ seo pil-guga, kas seod saas vai olõs vaia lava pääle tuvva. Serialõ miil-düs kah vahel kaia, naa omma täämbädsel aol lännü prohvis ja ägedäs. A esiki tuul aol tii ma periselt tüüd kah, opi ja arõnõ.

Määnest parhilla laval olõ-vat tükkü soovitati inemiisil kaema minnä ja mille?

Ku valli mu hindä lavastui-sist, soovita kaia Talna liinatia-trin «Inimesed, kohad ja asjad». Mullõ paistus, et seo kõnõlõs tähtsist asjost ja Võigemasti Eve-lin tege sääil väega väärt rolli. A noilõ, kiä harva tiatrilõ trehväse, tennü ma peris kohustusõs Nü-ganeni Elmo lavastõ «Karini ja Indrek» – «Tõe ja õigusõ» 4. osa. Seo om kül joba ütsjago vana lavastus, a mu jaos om seo kõgõ suurõmb meistriteos, midä olõ tiatrin kunagi uma silmäga nännü. Ma arva, et seo om la-vastus, miä pand minno tiatriga köudet ammõdi pääle märkmä. Muudmuudu seletä ei mõistaki, seod piät lihtsäle esi nägemä.

Kunsti seen kasunu Kirke

RAHMANI HEBO

Nuur luujaheng Rumvolti Kirke (15) om hää näude tuust, kuis loomingulinõ ja kimmäs kodo and lat-silõ võimalusõ hinnäst vällä näüdä.

Kunst, muusiga, kirändüs, a ka näütüses sulgpall – kõik nuu omma kunstnigupaari Rumvolti Aivari ja Jõgi-Rumvolti Ruti tütre Kirke elon väega tähtsä. Määne timä nägemine naist asjust om ja kas ka timäst kunstnik või saia, tuud ma timä käest uurma lätsigi.

Päämidselt iks kunstnik

Ku pallõ Kirel kõõpäält kõnõlda, kiä tä sääne om, ütles tä õkva: «Olõ katõ kunstnigu tütar, esi kah piaaigu kunstnik. Mul om olnu kats näütüst, üts sis, ku ma olli viil peris väiku, 2009. aastaga suvõl. Tuu päälkiri oll' «Kirke värviline maailm» – nuu olli säändse latsõlugu pildikese. Tõnõ näütüs päälkiräga «Hüpe» oll' minevä aasta. Sääll oll' kats eräle jako: üten olli tshkendüse ja esiki üts maal, a tõsõn puust tsirgu.

Noidõ tsirkõga om esieriline lugu. Mu esä tüütäs Maarja külän ja ma olõ kah mõnikõrd timäga sääll üten käünü. Näil om puutüükoda, kon tetäs võiuväitsi ja muud säänest kraami. Näi, et näil jääs pallo puud üle ja tuu lihtsäle palotõdas är. Mul oll' õkva luumisõn rassõ aig, näütüse jaos tõid vaia. Sääll matõrjaliunigu iin sõs halgahtki, et nuu jupi nägevä vällä nigu tsirgu – üts nigu hähn, tõnõ nigu tialanõ ja nii edesi, tult õnnõ pääle joonista. Tsirkõ tegemine käügi niimuudu, et võta puutükü, sõs tii põhja valmis – silm, tsiib, hand. Edesi tulõ joba

mustri. Kae ja mõtlõ, et kõik värv iks umavahel häste kokko käünü. Ku tsirk valmis joo-nistõt, panõ konksi kah külge ja omgi valmis.»

Uma nägemine kunstist

Kirke kunstnigus kasuminõ om olnu loomulik protses. «Ku kasut säändsen perren, sis iks lätt nii. Egäl puul om kunsti näta. Mul om hää miil, et vanõmba olli nii targa, et es panõ minno kunstikuuli. Nä esi külh omma käünü, a sis tiidsevägi, et tuu või latsõ är tsurki. Nii veidükese omma nä esi minno muidoki opanu, a iks inne kaiõn, kas ja kuimuudu ma tuud tetä taha. Mõnikõrd om siski veidü hallõ kah, et olõ-i kunstikoolin opnu, ku ei tiia mõnda tehnikat. A no sis ma esi proomi ja märgota. Iks om hää, et saa ummamuu-du tetä, olõ-i tõisi mõttit pääh-pantu.»

Kirke ütles, et täl om vidä-nü, nuurt kunstnikku om häste vasta võetu. «Midä rohkõmb aigu müüdä lätt, toda rohkõmb om kunstnikkõ. Niimuudu om rassõ löüdä midägi säänest, midä kiäki viil tennü ei olõ, löüdä umma esieralist stiili. Mul hindäl om näütüses niimuudu, et fotorealism mullõ ei passi. Ku veidü noorõmb olli, sis tahtsõ külh, et mõistnu niimuudu tshkendä, nigu aša periselt omma. Pruusõgi tuud, a ku joba vällä nakaš tulõma, sis sai arvu, et tuul ei olõ jo suurõmbat mõtõt, ku näet nii pallo vaiva õnnõ tuujaos, et lõpus saas foto valmis. Põra käü mul luuminõ hoobis niimuudu, et võta pleiädsi ja paprõ kätte, määnegi edimäne mõtõ om olõman, a sis ma nakka tuud visandama ja arõndama, nii et vöi-olla lõpus tulõ vällä hoobis midägi vahtsõt.»

Miä om kunsti mõtõ? Kirke vastas: «Kunst saa edesi kanda tundit ja mõttit, niimuudu parõmbat muudu, et kellelegi ei sunnita midägi pääle, a egäüts saa ummamuuudu arvo, ja tuu omgi hää.»

RAHMANI HEBO PILD

Rumvolti Kirke uman kodoaian: aid om Kirke lemmikpaik, tä saa säält kõvastõ inspiratsiooni.

Viil tõisigi aoviidüssit

Päält kunstitegemise jääs Kirel aigu ka muud tetä. Pais-tus, et muusiga miildüs tütar-latsõlõ väega. «Ma olõ kõva kandlõharidusõ saanu: opsõ Lepassoni Kadri man kuus aastakka väikut kannõld, lisas mano küläkannõld ja rahva-kannõld, tsipakõsõ esiki kro-maatilist kannõld. Pääle tuud karmoškak kah. Olõ mõtõlnu bändi tegemise pääle, a eks tuu om näta.»

Kirke laud om raamatit täüs. Küsü tä käest, määndse kirä-nigu tälle kõgõ inämb miildüse. «Noh, Salinger om väega hää, eesti kiränigõst miildüse Under ja Liiv. A mu lemmik om põra Smuuli Juhan ja timä luulõtusõ, nuu omma nii kur-va ja ilosa.» Kirke luulõtas esi kah. «Ku ma väiku olli, sis loi egäsugumaidsi esi rahvidõ muinasjuttõ ja nuu mullõ väe-ga miildü. Ütskõrd lõvvi luu-lõtusõ ja kai, et noidõ seen om

Kirke tett puust tsirk.

pallo veidemb sõnnu, a nii pallo inämb mõttit. Pruusõ sis esi kah perrä. Edimäse luulõtusõ kirodi vast 12aastadsõlt. Loi tuu esäle ette. Tä arvas, et peris hää, tek-kü ma viil. Esä näüdäs mullõ haikusit kah ja tuust aost pääle om luulõarmastus õnnõ kasu-nu.»

Vastakaalus loomingulid-sõlõ poolõlõ miildüs Kirkele sulgpalli mängi. «Pia saa kats

aastakka mängitüs. Käü võist-luisil kah, tulõva aasta tahas GP-le jouda. Tuu om sääne üle-eestiline suurõmb sulg-pallivõistlus, kon mängvä nuu, kiä joba häste mõistva. Mullõ hirmsahe miildüs ja Võrol om maru hää treener kah.»

Kohe edesi?

Õkva põhikooli lõpõtanu Kir-ke olõ-i viil kimmäs, kas taht gümnaasiummi jäiä Võrolõ vai

minnä Tartohe. Mõlõmbal variantsil omma uma hää ja halva külle. «Ma ei tiia viil, kas lää Võro gümnaasium-mi vai sis Tartohe Treffneri-he vai Härma kuuli. Veidü-kese tahtnu siia jäiä, tan om iks kodo, uma aid ja kõik. A ma käve ildaaigu Tarton ütël luulõõdagul ummi luu-lõtuusi lugõman ja sai väega pallo inspiratsiooni. Õkva nigu mu inemise olliva sääll. Millegipäräst tükise siist inämbüs säändsit nuuri är minemä.»

Uman kavvõmban tulõvi-kun taht Kirke iks kunstnik olla. «Mul om sääne suuv, et tulõvikun elä majan, miä om üteliidsi mu galerii, kon sis võinu näütüse olla. Tuu võis saia ka säändses inem-iisi kokkosaamisõ kotus-sõs, kohe egäüts om oodõt ja kon õdagist mäng muu-siga ni kõik tundva hinnäst häste.»

Vana pilt kõnõlõs

Jaigi sün-nu-aastapäiv

1999. aastaga 15. hainakuul tähistedi Sännä mail pidolid-sõlt tast peri kirä-mehe, aokiränigu ja haridustegeläse Jaigi Juhani (13.01.1899 – 10.12.1948) 100. sünniaastapäivä. Ti-mäle tetti tuul pääväl valla mälehtüskivi, vallategemise man olli ka Jaigi tütar Ilo ja poig Koit üten naa-sõ Anuga. Seo pildi tekk Jakob Kaide.

Tuukõrd istuti perreliikmõ mälehtüs-parki ka elopuid ja Rõugõn tetti valla Jaigi Juha-ni loomingulõ pühendet kujo «Kaarnakivi», mink autor om skulptor Kirsipuu Tiiu. Ette-võtminõ lõppi mälehtüsretkega Jaigi Juhani ja Sännä trubadu-u-

PILT VANA-VÖROMAA KULTUURIKUA MUUSÕUMIST

ri Adsoni Arturi ratu pääl.

Tulõva aasta saa Jaigi sün-nüst 120 aastakka.

RUUSMAA ARTHUR

Orava koolin oll' rahvidõvaihõlinõ folkloorilaagri

TAALI KATI

29. piimäkuust 2. haina-kuuni peeti Orava koolin rahvidõvaihõlist latsi folkloorilaagrit, kon muiõ tegemiisi hulgan sai valmis ka etendus eesti ja udmurdi märdikombist.

Laagrin oll' katõssa last Udmur-dimaa pääliina Iževski kunstõ koolist, niisama katõssa Orava kooli folklooriansambli Käo-pojad liigõt ja neli last Koht-la-Järve Järve gümnaasiumist. Laagri teema oll' maskõ sälgä säädmine ja santmisõ kombõ, miä sis perän ka lava pääle säeti.

Iževski kooli folkloorioppaja Begiševi Mihail, kiä etendüse valmis saamisõ iist huult kand-sõ, pidä tähtsäs perimüskultuuri oppamist õkva säändside kim-mä lõpptsihiga laagridõ vormin. Tiatri om timä meelest hää vorm, mis saa kokko kõütä laul-misõ, perimüstandsõ opmisõ ja rahvamuusiga. Lisas and tuu Be-

TAALI KATI PILT

Folkloorilaagri latsõ märdisandikostüümen võrokeelitsit sõnno opman.

giševi meelest perimüsele laem-ba tähendüse ja konteksti, latsõ nägevä perimüst läbi loomuligõ tegemiisi, kon om egäl asäl uma kotus.

Laagrilatsõ astsõ Võromaal üles kats kõrda: Piusa küläs-

tüskeskusõn ja Suurõ Muna kohvikun. Etendüisi anti ka Ida-Virumaal Iisaku muusõu-min, Kauksi puhkõkeskusõn ja Kohtla-Järve keskplatsi pääl. Välläsõit nii kavvõndalõ miildü latsilõ väega.

Säänest laagrit peetas joba aastit vaeldumiisi Eestin ja Udmurdimaal. Orava ja Koht-la-Järve noorõ jäivä pääle laagri lõppu põ nõvusõga uutma kuts-mist tulõval aastal Udmurtian peetäväle laagrilõ.

Latsõpõlvõ kassi

PATTE MAIMU

Mi olli sõsaraga ütevana, tuuperäst teimi latsõn kõiki asju kuun. Vahel õks kiusassi ja iksõ kah. Seo lugu sündü, ku mi olli kuus aastakka vana, imä ütelf – säitsmes pääl.

Latsi aru saatsõ ekä tege-mist, mis sündü tarõn, muru pääl vai nurmõn, juhtu kas hindä vai eläjidega. Meil ellu tuukõrd mitu kassi, a ütelf õnnõgi olli poja, egä aasta kats vai kolm kõrda. Tuu virk vesihall imäkass olf kõgõ parõmb elläi. Tä es räugu kona-gi kõõgiussõ iin süüki, käve esi nurmõn, mõtsan, tarõ pääl vai oja veeren ja tull, hiir suun, tagasi umma saaki näütämä. Väega virk olf tä sis, ku poja naksi joba kõvva süüki süümä. Tä tõi näile hiiri, kiä vahel viil joosi, nii et väiku kassi sai püüdä ja mängi.

Tuu vesihall pedäsi hinnäst nigu maja peremehes – üttegi võõrast pinni vai kassi es lasõ tä muru pääle tulla, ku täl poja olli. Ai uma karva suu-rõs, tekõ kurja hellü ja hüpäs küüdsiga pinile vai kassilõ nõnna, nii et vainlanõ pagõsi hirmuga.

Mi hoitsõ väega kassõ ja kassipoigõ. Ku näil silmä joba pään, võtimi üskä ja tõi-mi tarrõ. Vahel vahtsõ näid

REIMANNI HILDEGARDI TSEHKENDÜS

mitu tunni, ilesti ja kaiõ, määne om kõkõ ilusamb. Mõni olf imä muudu hall, mõni kirriv, musta-valgõt karva, mõnõl kápäke-se valgõ, muidu must, mõni peris valgõ. Vahel lätsimi sõsaraga tüllü, ku mõlõmba tahtsõ hindä-le ilusampa, et olõs nigu uma vai. Mamma ütelf külh, et kassipoigõ ei vöi väntsütä, nä läävä rojus, a mi lubasi näid häste hoita. Tõimi väikeisi kassipoigõ tarrõ, teimi näile hällü truuba kõrvalõ nõõri otsa kõüdetü räti sisse. Sääl mi näid hällüti ja kussuti, ku nä esi iksõ. Mamma ütelf külh, et kassimä taht näile

süvvä anda, viige vällä.

A mi arvssi, et vana kassi hindä võit sisse tuvva. Sis rüükse kõik kassi, nuu, kes hällün, ja vana kass, kes ussõ takan vällä tahtsõ, kooni pahandus sängü ala tull. Kassipoigõ tull vahel nii palfu, et pandsõ mõtlõma. Vanaimä püüdsõ näid salaja uputa, mille peräst mi jäl iksõ. A kavva sa õks nii palfu kassõ kasvatat.

Ütskõrd suvõ algusõn olli väiku karvapoja kaonu. Imä ütelf, et Variku esäne kass murdsõ nä är. Või taad ikku, murõt ja pahandust, mis meil sõsaraga olf. Imäl

sai ka kogõmalda tuud ültüs Variku kassi pääle. Mõnõ päävä peräst olf Variku-imä uma katõ lehmäga mõtsa veeren, kon kasvi lehmile hää hain ja vesi kah viil kraavin. Sis tull meil sõsaraga sõaplaan vana naistõrahvaga õiõndama minnä. Mi olli õigust täüs ja pahanu, ku kraavi viirde jõudsõ.

«Ti kass sei mi kassipoja är! Tuu olf suur kuritüü ja tõi meile palfu murõt.»

Variku-imä es mõista suurt kosta, kas saiõgi mi jutust arru. A meil olf süä õigust ja kurjust täüs ja mi pahandi edesi: «Ti piät mi kassipoja vällä masma, ütskõik kona!» Imäkene hiitü är ja ütelf: «Kae kos omma karistaja ja prokurörü!»

Ku kassipoja joba suurõmba olli, piimä laksõ ja leibä seie, sis kävve mi sõsaraga näid tõisilõ pakman. Harva lätõ õnnõs mõni esäne poig är anda, poiskõsõ naari mi üle ja paki meile ummi kassipoigõ vasta. Nigu ärimehe, nõudsõ-mi mi kah väikese kassi iist tasu – suurõ nõgla vai nagla vai sõira. Mõnõn paigan olli kutsiga, nuu olli kah väega ilusa, a naabripoisi käsi meil kodu minnä.

Perän latsõpõlvõ om mul olnu palfu kassõ, a tollõ ao kassi omma kõgõ parõmbalõ meelen.

Mõttõlda soovitusõ

Modell, näütlejä ja ettevõtja Kardashiani Kim, kiä om teedüperäst rāp-pär Westi naanõ ja väega pallõdõ naisi iidol, jaga sotsiaalmeediān umalõ ilmadusuurõlõ avvastajidõ hulgalõ vagiinahuuldusõ soovituisi, määndsit ma Uma Lehe lugõjalõ väega es soovitanu. Mõnõ puhul võit uma vagiina

RUITLASÕ OLAVI, huuldusspetsialist

sinnāsamutsõhe käändä, mõnõ soovitusõ puhul raiskat jälki ilma asalda pallo rahha.

Selge tuu, et vagiina iist tulõ huult kanda. Esiki nahksaapa tulõ likõ ilmaga huuldamisvahendiga üle pritsi, sõs ei tulõ likõ sisse. A ku säänest spreid vagiina pääle laskõ, võit kihvtitüse saia. Sääne spreid om tulõohtlik. Ku timäga vallalidsõ tulõ man vagiinat pritsi, võit uma vagiina halvõmbal juhul palama panda. Väega kardashianilik nõvvuandminõ muusiān!

Kardashian esi soovitas ananassimahla juvva, sõs nakkas vagiina häste lõhnama. Ananassimahl ei olõ esihindäst ohtlik, a inne juumist soovida ma vagiina är mõskõ. Lihtsäle vii ja seebiga. Piäsi halvast lõhnast päästmä külh. Ananassimahl ütsindä ei avida. Sa võit tä hindäle kasvai vagiina sisse valla, a ku sa perän ei mõsõ, nakkasõ säält äädigakärbläse vällä lindama.

Kardashian soovitas võtta E-vitamiini, et vagiina limaskest kimmämbäs tetä. Kaegõ, limaskest om limaskest, timä om sääne, nigu om. Sa võit lihassit kimmämbäs tetä, a limaskest saa olla

õnnõ limanõ vai kuiv. Kimmä limaskesta saat õnnõ sõs, ku uma vagiina är pargit. A kohe sa säändse müt-süga läät?

Kardashian soovitas tupõkuulõga vagiinat trammii aia. Tupõkuulõ om tarvõtõ aastasato vaagna-põhali hassidõ kimmämbäs tegemises,

a Kardashian om edimäne, kiä tuppõ tupõkuulõga pingutas. Üt-tegi mittekirurgilist vahendit tupõ pingutamisõs ei olõ olõman. Terve ananassiga võit pruuvü, ku tä hindäle kuigimuudu sinnä sisse saat. Väega pingulõ lätt, a õdagus omma õks äädigakärbläse platsin.

Põratsõl aol ei olõ midägi häbendä, kõik uudissõ omma tähtsä! Kardashiani jutt ilmus saman kotussõn, kon president Trump Merkeli Angelat nuhklõs, tuu iist, et Merkel ei taha kattõ protsõnti SKPst kaitsõkulutuisi pääle raisada. Kats protsõnti Saksamaa SKPst om nii suur summa külh, ma arva, et joba mõtõ tuu ärandmisõst tõmbas Angelal jalguvaihõ trammii. Vaivalt Angela pääle tippkokkosaamist ananassimahla pruukma nakkas. Tä võtt vast õks paar pitsi viina, võtt kassi värise-mist veidükese vähämbäs.

A Kardashiani lõ soovitanu vagiina huuldusõ protsõduurõ edesi tetä. Fantaasiapõld om viläline. Rāppär Westile soovitanu hindä-le Kardashiani asõmõl vahtsõnõ vagiina hanki. Sääne, mis olõssi joba algusõst pääle trammin ja es haisanu.

Külänaisi umakohus

Vinne aol otsõ rahvas iks parõmbat paika, kon tüüd, kortinat ja suurõmbat palka saanu. Liiguti ütest paigast tõistõ.

Egä kõrd, ku küllä tull vahtsõnõ inemine, olf ka uurmist ja puurmist. Vahtsõnõ tulõja panti proovilõ ja avitõdi vai sis halvustõdi, ku olf põhjust.

Üten Põlva maakunna peräpõrgun mõisa viinakõõgi majan olf kortõri saanu tsialalitaja. Tiieti, et tä olf varrampa joba

mitmõn paigan elänü.

Vahtsõ tsialalitaja tulõki-ga naas pääle imelik asi. Nigu magnõtiga naksi mehe timä mano jõmisõma käümä. Olf sis avansi-vai palgapäiv vai niisama õtak.

Üts nuur naanõ kurtsõ tõisilõ, et miis olõs nigu är tettü. Ei tiia kon hulk, kodo tulõ varra hommuku! Kats naabrinaast võtsõva hoolõs mehe jälgi aia.

Näivä, et tullgi miis ja kākse uma võrri puhmõ vaihõlõ. Naasõ jäivä uutma. Ikäv näil es olõ,

pandsõva sadula sisse nõklu ja uutsõva mehe tulõkit. Olf luuta, et tä istus sadulalõ ja võtt ka huu inne joosuga sisse.

Olfgi nii. Miis tull vällä, ringuf ja võtsõ võrri. Juusksõ veidükese ja hüpäs sadulahe. A sis röögät, võrr lätõ tii viirde kraavi, miis esi hüpef, oiaš ja kobisi tagapuult.

Sis kai kassi – nuu olliva tavo-tiga. Naasõ olli sadula ka tavo-tiga kokku tõmmanu. Miist säält tsialalitaja man inämb es nātä.

RAUDKATSI ENE

Maolda nali

Mõni nali om nii maolda, et aja peris naardma. Toimõndaja om üte säänd-se siia vällä valinu.

Hää palsam

Vanamiis ja vanamutt omma sannan. Vanamiis lõud andsagu pudõli. Kūsüs, mis tuu om. «Seo om palsam.» vastas vanamutt.

Vanamiis uur viil pudõlit ja pitsitäs säält tsipa peo pääle.

«Noh, tulõ siiä, ma palsameeri su är!»

Otsi' tabõlist üles naa' sõna'. Perräjäänüist tähist tulõ kokko üts illos kotus!

haraklill, hernes, hõrak, ijätüs, jānes, kikkasiin, kurk, kuu, kākõkirās, liblik, maasik, mustik, puravik, päiv, ruus, till, tomat, uhtjas, vihm, vōiuhain

K	R	U	K	U	H	T	J	A	S	L	L	I	T
V	H	K	I	K	K	A	S	I	I	N	L	T	S
Õ	I	E	L	K	I	L	B	I	L	L	O	I	E
I	K	M	R	I	J	Ä	T	Ü	S	M	P	I	N
U	I	U	K	N	V	I	Ä	P	A	K	U	U	Ä
H	S	S	A	S	E	N	N	T	V	I	H	M	J
A	A	T	R	U	Ä	S	P	U	R	A	V	I	K
I	A	I	Õ	U	K	Ä	O	K	I	R	Ä	S	R
N	M	K	H	R	H	A	R	A	K	L	I	L	L

FASTRÕ MARIKO PILT

Latsilõ

Vastus saada' üte nädäli joosul meiliaadrõssi pääle latsinukk@umaleht.ee vai postiaga: Uma Leht Tartu 48 65609 Võro.

Vastussõ mano panõ' kirja uma nimi, vannus ja kimmähe ka postiaadrõs.

Vastajidõ vaihõl loositas vällä võrokeelitsit latsiraamatit vai plaatõ.

Latsinukka tugõva' Võro Instituut ja Võro selts VKKF.

Minevä kõrra vastus:

7 õigõt ja 5 võlssi vastust. Avvuhinna saa HEINMETSA HANNA (15) Häätaru küläst.

Tossu Tilda pajatusõ

Kasaritsa miis ja võõramaa sõna

Kasaritsa miis käve uma autoga ilma pite sõitman. Naanõ olf kah ütlen. Poolamaal müüdi elämiisi man värskit kurkõ, tomatit, marju – ütesõnaga säänest kraami, mis parhillat-sõl aol pindre pääl ja puhman kasus.

Säälsaman värtide ja sainu pääl näiva nä plakadi muudu silte, kohe olf suurõlt kirotõt: JAJA. Naanõ mehega naksi-

va märgotama, midä tuu võisi tähendä. Poola kiilt nä jo es mõista. Peräkõrd arvas Kasaritsa miis, et säält talon eläse nii lahkõ tütrigu, kes omma kõgõga nõun. Tuu sõna tähendäski nõunolõkit.

A naasõl jäi mehe tark jutt hinge vaivama. Ku nä olli jäl koton Kasaritsan, kai naanõ internetist perrä, kas sääne sõna poola keelen ülepää midägi tähendäs. Tsipa internetin nuhk-mist ja asi selge: *jaja* tähendäs poola keelen kanamunnõ.

Taha umma rahha tagasi

Ma kuuli raadiost, et tuu mas-sulda bussisõidu raha tulõ massumäsa tengelpungast. Et kořatas kõiki inemiisi käest massu kokko ja sõs jaetas vaht-sõst bussisõidu iist lakja. A ku ma sukugi bussiga sõida-i, sõs kohe tuu mu raha jääs?

Ma sõidassi külh kellä küm-ne aigu paar piätüsevaiht poo-dini ja sõs kodo tagasi. A mi küläst sõitva bussi õnnõ hum-mogu varra ja õdagu ilda, ku puut kinni om.

MUDA MARI

Kuuluda

55aastanõ miis ots osalidsõ aoga tüüd. Hää olnu, ku saanu kotoh tetä, a paku või kõkkõ. Auto- ja traktorijuhi paprõ olõmah. Tel 5364 7925.

Telli Uma Leht!

6 kuud – 6 €, 12 kuud – 12 €, e-ervõ püsimmässuleping 0.85 € kuun.

Telli saa ExpressPostist: tellimine.ee/umaleht tel 617 7717 vai postkontorist.